

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1628

Vragen van de leden **Van Helvert** (CDA), **Voordewind** (ChristenUnie) en **Van der Staaij** (SGP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de veroordeling van de Chinese voorganger Wang Yi* (ingezonden 14 januari 2020).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 4 februari 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met de veroordeling van de Chinese voorganger Wang Yi?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u bekend met de veroordeling van de Chinese voorganger Qin Defu, die samen met Wang Yi werd gearresteerd?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Deelt u de mening dat beide veroordelingen een inbreuk zijn op de vrijheid van religie en daarmee een schending van de door China ondertekende Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens?

Antwoord 3

In China bepaalt de overheid welke vormen van religie zijn toegestaan en welke niet. Deze beperkingen laten geen ruimte voor andere stromingen of mogelijke nieuwe afsplitsingen zoals de Early Rain Covenant Church. Er is tevens sprake van een toegenomen aantal vervolgingen, getuige de veroordelingen van Qin Defu en Wang Yi. Nederland is hierover bezorgd. Deze aanpak dwingt verschillende religieuze bewegingen, zoals christelijke kerken, om ondergronds te gaan. Als gevolg hiervan staat de vrijheid van

¹ Negen jaar gevangenis voor Chinese voorganger Wang Yi, ND.nl, 30 december 2019 (<https://www.nd.nl/nieuws/buitenland/946004/negen-jaar-gevangenis-voor-chinese-voorganger-wang-yi>).

religie en levensovertuiging, zoals vastgelegd in de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens, onder grote druk.

Vraag 4, 5 en 6

Bent u bereid om zich persoonlijk, en in het geval van Wang Yi in navolging van de Amerikaanse regering en een woordvoerder van de Europese Unie, publiekelijk uit te spreken tegen deze specifieke veroordelingen? Zo nee, waarom niet?

Heeft de Nederlandse ambassade in Beijing, in aanvulling op het publiceren van een afkeurend twitterbericht, actie ondernomen naar aanleiding van de veroordeling van Wang Yi? Zo ja, op welke manier en op welk niveau? Zo nee, waarom niet? En bent u dan bereid om dit de ambassade alsnog te laten doen?

Bent u bereid om de zaak van Qin Defu aan te kaarten bij de Chinese overheid? Zo ja, wanneer, op welke manier en op welk niveau? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4, 5 en 6

Naast het Twitterbericht over de veroordeling van Wang Yi heeft de ambassade ook een nieuwjaarswens op Weibo (het Chinese equivalent van Twitter) gezet. Deze wens hield in dat alle landen zich zouden houden aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en in het bijzonder artikel 18 over de vrijheid van religie en levensovertuiging. Op de wens volgde een verwijzing naar de veroordeling van Wang Yi. Het bericht is door meer dan één miljoen gebruikers bekeken en heeft daarmee bijgedragen aan de bewustwording in China over het belang van vrijheid van religie en levensovertuiging. Op politiek en ambtelijk niveau werd, mede op Nederlands initiatief, ook in EU-verband aandacht gevraagd voor de zaak van Wang Yi. Het kabinet is tevens bereid om de zaak van Qin Defu aan te kaarten bij de Chinese overheid via de reguliere dialogen met de Chinese autoriteiten. Daarnaast zal Nederland zich inspannen om in EU-verband aandacht te vragen voor de zaak van Qin Defu. Ook zal dit kabinet (wederom) ervoor pleiten dat er tijdens de EU-China top voldoende aandacht is voor mensenrechten – vrijheid van religie en levensovertuiging in het bijzonder.

Vraag 7

Deelt u de zorg dat de positie van christenen in China, na de invoering van een nieuwe godsdienstwet in 2018, verder verslechterd is?

Antwoord 7

Ja. Voor invoering van de nieuwe godsdienstwet van 2018 was de positie van christenen in China reeds precair. Er werden regelmatig kerken gesloten en de leiders ervan werden tot gevangenisstraffen veroordeeld. De nieuwe godsdienstwet geeft de Chinese autoriteiten extra middelen om religieuze groeperingen te controleren. De stringente eisen die de nieuwe wet stelt aan de organisatie en administratie van kerken betekent dat de ruimte voor nieuwe of niet-officiële kerken verder is ingeperkt.

Vraag 8

Bent u bereid om bij de Chinese overheid zorgen over te brengen over de afnemende mogelijkheid voor christenen in China om hun geloof uit te oefenen naar aanleiding van de implementatie van deze wet? Zo ja, wanneer, hoe en op welk niveau? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Het kabinet stelt de mensenrechten consequent bilateraal en op verschillende niveaus bij de Chinese autoriteiten aan de orde. Ook de EU doet dat. Bijzondere aandacht blijft ook uitgaan naar vrijheid van religie en levensovertuiging. Een volgende ronde van de bilaterale mensenrechtendialoog is een gelegenheid om de zorgen van dit kabinet ten aanzien van de nieuwe godsdienstwet over te brengen aan de Chinese autoriteiten.

Vraag 9

Kan u nader duiding geven aan het huidige Nederlandse en Europese beleid om de godsdienstvrijheid in China te bevorderen? In hoeverre wordt er, in het geval van het Nederlandse beleid, daarbij door de Nederlandse ambassade in

Beijing onderscheid gemaakt tussen een aanpak gericht op de centrale Chinese overheid en lokale Chinese overheden, welke berust zijn met de implementatie van de nieuwe godsdienstwet? Welke ruimte ziet u om de verslechterende positie van christenen in China effectief aan de kaak te stellen bij de centrale en/of lokale Chinese overheid?

Antwoord 9

Hoewel de contacten primair via de Chinese centrale overheid lopen, kunnen de mensenrechten ook op decentraal niveau aan de orde worden gesteld. Dit kan bijvoorbeeld tijdens officiële en/of ambtelijke bezoeken aan Chinese steden of provincies. De ambassade in Peking beschikt tevens over een gedelegeerd Mensenrechtenfonds (MRF). Op dit moment steunt de ambassade verschillende projecten, waarbij het streven is om het MRF zo breed mogelijk (thematisch en geografisch) in te zetten. Hierbij gaat speciale aandacht uit naar het identificeren van projecten op het gebied van vrijheid van religie en levensovertuiging en vrijheid van meningsuiting.

Naast de individuele Lidstaten levert de EU een belangrijke bijdrage bijvoorbeeld door het thema vrijheid van religie en levensovertuiging (of gerelateerde individuele gevallen) op te brengen tijdens de EU-China mensenrechtendialoog, door incidentele verklaringen van de Hoge Vertegenwoordiger of zijn woordvoerder te plaatsen, en door EU-verklaringen uit te spreken tijdens de VN-mensenrechtenraad.

Vraag 10

Kunt u naar aanleiding van uw brief aan de Tweede Kamer, waarin u schrijft dat de Speciaal Gezant voor Religie en Levensovertuiging voornemens is om een bezoek aan China te brengen, nader aangeven wanneer dit bezoek gaat plaatsvinden en wat de agenda en bijbehorende Nederlandse inzet zal zijn? Bent u bereid om de Speciaal Gezant tijdens dit bezoek de veroordelingen van Wang Yi en Qin Defu aan te laten kaarten?²

Antwoord 10

De Speciaal Gezant voor Religie en Levensovertuiging is voornemens om naar China te reizen. Dit voornemen is reeds aan de Chinese autoriteiten kenbaar gemaakt. Hetzelfde geldt voor een bezoek van de Mensenrechtenambassadeur in het kader van de bilaterale mensenrechtendialoog. Dit biedt tevens een gelegenheid om de zaken van Wang Yi en Qin Defu aan de orde te stellen.

Vraag 11

Kunt u deze vragen beantwoorden voor het (nog te plannen) algemeen overleg Mensenrechten China?

Antwoord 11

Ja.

² Kamerstuk 35 207, nr. 32.